

GALETES PER A L'ETERNITAT

Aquests dies s'ha produït un fenomen que no deixa de cridar l'atenció (cosa pròpia dels fenòmens, d'altra banda): una pel·lícula dolenta ha merescut que els crítics se n'hagin ocupat amb un cert respecte i amb una notable coincidència en assenyalar determinats valors. Em refereixo a «Soylent Green», el nom d'una imaginària marca de galetes que dona títol al film.

Els crítics, gairebé unànimement, han seguit el joc net de no explicar el punt clau del tema, com si es tractés de preservar l'estat d'innocència d'un lector de novel·les policiaques, al qual li convé —en esment a mantenir fins al final l'interès de lectura— no conèixer el nom de l'assassí abans d'arribar a les darreres pàgines. Jo em sento autoritzat a trencar aquest acord fàcil per tres raons principals. La primera és que, a hores d'ara, ja hi ha molta gent que ha vist la pel·lícula i ha explicat, com és de rigor, el desenllaç als amics, als parents i als coneguts. La segona és que crec honradament que en el cas de «Soylent Green» l'atracció no minva pel fet de saber què hi passa. La tercera raó ja la diré més endavant, perquè té un caire molt personal i perquè fins i tot a un simple article l'hi prova de mantenir l'ànim una mica en suspens.

Bé: l'acció de «Soylent Green» transcórrerà en un futur molt pròxim, tant que quasi ens en separa menys temps que el

que va d'aquí a la nostra guerra. Les previsions de sobrepoblació mundial s'han complert i Nova York és una monstruosa ciutat de quaranta-dos milions d'habitants, víctimes —entre altres coses— de l'escassetat d'aliments; el govern s'enfronta a aquest doble problema amb una operació de gran envergadura, a base de donar exquisides facilitats per a eliminar l'excés de massa humana i convertint en galetes els cadàvers que en resulten. Aquestes galetes són l'únic aliment disponible i es formen unes cues impressionants per a obtenir-ne.

Deixant de banda algunes ingenuïtats molt notòries i la comprometedora incapacitat de lligar caps per part del director i dels guionistes, el cert és que la pel·lícula causa un xoc. L'espectador surt del cinema amb un neguit indefinible i encara que, camí de retorn a casa, passi per davant d'establiments on pot adquirir menjar sense excessives complicacions (de moment, encara és així) sap que «allò» que acaben d'explicar-li servirà de una ficció no és tan remot com sembla i que el volten una colla de senyals de mal averany. Llegeix sovint a la premsa notícies d'aliments adulterats i hi ha una revista cada vegada més popular —dedicada segons declara el subtítol a la defensa del consumidor— que denuncia l'abast d'aquestes adulteracions, analitzant-les amb resultats desoladors.

Però fins quan no tracten d'enganyar-nos, fins quan ens expliquen honradament alguns problemes i la manera com són resolts, n'hi ha per caure en una tristesa plena d'aprensions. Es el cas —tan important— de l'aigua potable; avui tothom sap, o almenys no han estat estalviats els elements perquè tothom ho sàpiga, que les aigües residuals són sotmeses a un procés de depuració que les fa aptes per al

consum, o sigui bones per a beure. Cal una confiança fanàtica en la química per a empassar-se un got d'aigua amb l'ànim tranquil i (parlo per mi, és clar) no sé si em fa més fàstic la idea de les aigües residuals tractades o la dels cadàvers convertits en galetes. Deixo de banda les consideracions morals, perquè són cosa de cadascú i perquè quan el moment arribi ja ens convenceran que aquesta forma de canibalisme reboter no vol mal a ningú.

El pitjor és això: acabem empassant-nos-ho tot sense capficar-nos massa, un fatalisme general ens va tornant escèptics. Ens hem acostumat al «és millor no pensar-hi» i ens passa que, quan hi volem pensar ja és massa tard, ja estem fent la digestió (lenta, difícil, desagradable) de qualsevol brutícia que ens han fet engolir per força, tapant-nos el nas en sentit real o figurat.

I ara ve el moment d'explicar la tercera raó, la que m'ha fet sentir amb el dret de divulgar —encara més— el secret de «Soylent Green». Fa alguns anys vaig escriure un conte amb un tema bàsicament igual; en un futur gairebé a tocar, els ciutadans, en arribar a les portes de l'ancianitat, passaven a mans d'uns organismes governamentals que els procuraven una mort sense sofriment i convertien els cadàvers en una mena de moixama. Modèstia a part, em sembla un aliment de més cos la moixama que les galetes.

El meu conte duia el títol de «Zero a Malthus» i fou publicat a «Tele/estel». La similitud de la trama és pura coincidència, ja que els tècnics cinematogràfics ignoren que jo existeixi i, de part meua, no sabia res del que es proposaven ells. És molt possible que en altres llocs del món, amb altres llengües i valent-se d'altres mitjans de comunicació, la mateixa idea s'hagi acudit a algú més. La qual cosa voldria dir que hi anem de cap, i que val més que no fem escarafalls.

PERE CALDERS

Pianos-
Organos